

پرسش و پاسخ جغرافیای دهم (جغرافیای ایران)

گردآورنده: محمد پایگذار

آموزش و پرورش استان خوزستان

آموزش و پرورش منطقه صیدون

Mohamadpaygozar11@gmail.com

سوالات درس 7

1- آیا جمعیت در همه جای کشور ما یکسان پراکنده شده است؟
خیر

2- کدام مناطق ایران، پرجمعیت هستند؟
منطقه شهری تهران، مراکز استان های کشور، نیمه غربی و نیمه شمالی کشور از جمعیت بیش تری برخوردار است.

3- آیا در ایران منطقه ای هست که خالی از جمعیت باشد؟
بله- دشت لوت و بیشتر قسمت های سواحل دریای عمان و بخش های داخلی دشت کویر و نواحی کوهستانی بسیار بلند و... و

4- جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت چه عواملی را مورد بررسی قرار می دهند؟
جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می دهند.

5- پراکندگی جمعیت از نظر جغرافی دانان چه ویژگی هایی دارد؟
آنان معتقدند که نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته در حال تغییر است. در دهه های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

6- کدام عوامل انسانی در پراکندگی جمعیت نقش دارد؟

- حمل و نقل و ارتباطات
- سرمایه و فناوری
- ایجاد مراکز فاهی
- پیشینه و سابقه تاریخی

7- نحوه اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت، میزان موالید و مرگ و میر را در یک سال مشخص از هم کم، و بر تعداد کل جمعیت تقسیم، و سپس آن را به درصد بیان می کنند.

8- فرمول رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت همان سال}} \times 100$$

9- اگر میزان موالید ایران در سال 1392 بیش از 1,400,000 نفر و مرگ و میر آن 340,000 نفر باشد و میزان جمعیت 77 میلیون نفر باشد میزان رشد طبیعی ایران، چند درصد است؟

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{1400000 - 340000}{77000000} \times 100 = 13/3 \text{ درصد}$$

10- نحوه اندازه گیری رشد مطلق جمعیت را بنویسید.

موالید و مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت را نشان میدهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت را به دست خواهیم آورد.

11- فرمول رشد مطلق جمعیت را بنویسید.

فرمول اول محاسبه رشد مطلق جمعیت

$$\frac{\text{تعداد مهاجرین به خارج} + \text{تعداد مرگ و میر} - \text{تعداد مهاجرین به داخل} + \text{تعداد زاد و ولد}}{\text{تعداد کل جمعیت}} \times 100$$

فرمول دوم محاسبه رشد مطلق جمعیت

$$\frac{\text{میزان مهاجرت به داخل} - \text{میزان مهاجرت به خارج} + \text{میزان موالید} - \text{میزان مرگ و میر}}{\text{تعداد کل جمعیت}} \times 100$$

12- در یک کشور میزان موالید 800000 نفر و میزان مرگ و میر 200000 نفر و میزان مهاجرین به خارج از کشور 70000 نفر و میزان مهاجرین به داخل 10000 نفر بوده است. اگر تعداد کل جمعیت 60 میلیون نفر باشد: الف- میزان رشد طبیعی جمعیت کشور را اندازه گیری کنید.

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{800000 - 200000}{6000000} \times 100 \text{ درصد}$$

ب-میزان رشد مطلق جمعیت کشور را اندازه گیری کنید.
ابتدا با توجه به فرمول زیر عدد گذاری می کنیم:

$$\text{رشد مطلق جمعیت} = \frac{800000 - 200000}{6000000} \pm 700000 - 100000 = 600000$$

اختلاف بین تعداد مهاجرین به داخل و خارج 60 هزار نفر است. 60 هزار نفر را بر کل جمعیت که 60 میلیون نفر است تقسیم و بر عدد 100 ضرب می کنیم و عدد 0/1 درصد به دست می آید.
حالا عدد 0/1 درصد را با عدد 1 درصد که میزان رشد طبیعی جمعیت است جمع می کنیم و عدد 1/1 درصد به دست می آید که در واقع رشد مطلق جمعیت کشور است.

13- مهم ترین قاعده آینده نگری در جمعیت را نام ببرید.
قاعده 70

14- قاعده 70 چیست؟

قاعده 70 زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می دهد.

15- اهمیت قاعده 70 را بنویسید.

اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است. زمان به دست آمده سبب میشود تا برای آینده، پیش بینی های لازم را انجام دهند.

16- فرمول قاعده 70 را بنویسید.

$$\frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}$$

17- میزان رشد طبیعی جمعیت ایران در سال 1390 حدود 1/37 بوده است. با توجه به فرمول قاعده 70 جمعیت ایران هر چند سال یک بار دو برابر می شود؟

$$70 \div \frac{1}{37} = 51 \text{ سال}$$

18- میزان زادوولد در یک کشور 500 هزار نفر و میزان مرگ و میر 100 هزار نفر، میزان مهاجرت به داخل 800 هزار نفر، میزان مهاجرت به خارج 200 هزار نفر و جمعیت کل 20 میلیون نفر می باشد.
الف- محاسبه میزان رشد طبیعی جمعیت کشور

$$\frac{500000 - 100000}{2000000} = 40000 * 100 = 2$$

ب- محاسبه میزان رشد مطلق جمعیت کشور

$$\frac{800000 + 500000 - 2000000 + 1000000}{2000000} * 100 = 5 \text{ درصد}$$

پ- مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور

$$\frac{70}{5} = 14$$

19- اهمیت بررسی ساختمان جمعیت را بنویسید.
اکنون در مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است.

20- منظور از ساختمان جمعیت چیست؟
ساختمان جمعیت، ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می دهد.
مانند اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت هر کشور از موارد قابل توجه برنامه ریزان است.

21- وضعیت نسبت جنسی کره زمین در کره زمین را توضیح دهید.
جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می شود.

22- علل تقسیم جمعیت به گروه های مختلف سنی را توضیح دهید.

متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه ریزی هر کشور از لحاظ سنی، جمعیت را به گروه های مختلفی دسته بندی کرده اند .

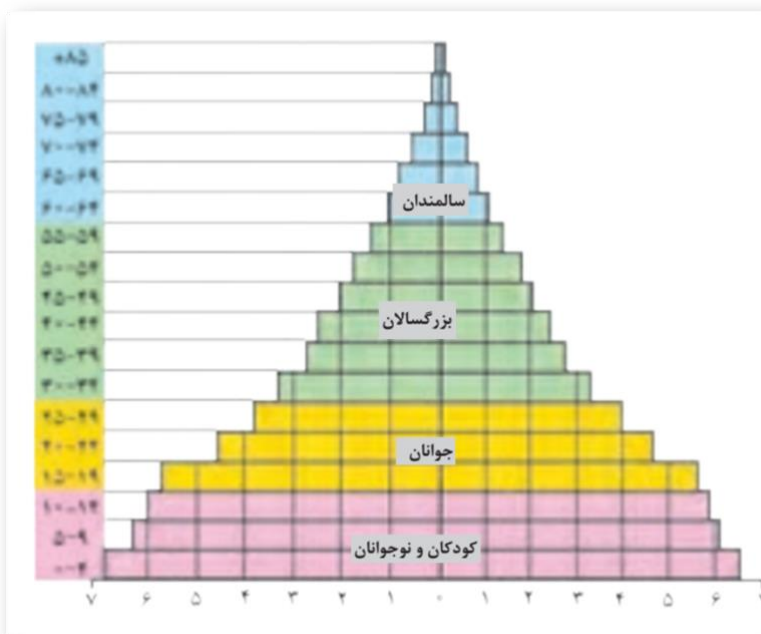
23-اهمیت هرم سنی جمعیت چیست؟

هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده کنند؛

24-چند مثال درمورد اهمیت اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت بنویسید.

به عنوان نمونه برای تحقق برنامه های تأمین اجتماعی، بهبود وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای حال و آینده، ایجاد فرصت های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملی، جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت کمک می گیرند.

25-گروه های عمده سنی جمعیت را نام ببرید.

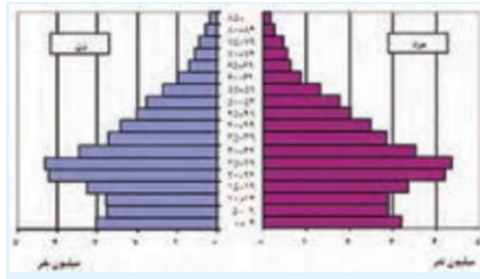
کودکان و نوجوانان 0 تا 14 سال

جوانان 15 تا 29 سال

بزرگسالان 30 تا 59 سال

سالمندان 60 به بالا

26-با توجه به شکل ویژگی های هرم سنی جمعیت ایران در سال 1390 را بنویسید.

-پایه هرم کوچک است به دلیل کاهش موالید درکشوردراثر اجرای سیاست های جمعیتی
-میانه هرم پهن است و نشان دهنده آن است که بیشتر جمعیت درگروه جمعیت فعال اقتصادی (میانسالان) است و جمعیت
روبه پیری حرکت می کند.
-بالای هرم باریک است و نشان دهنده پایین بودن امید به زندگی درکشوراست والبته بالای هرم درحال پهن شدن است
که نشان می دهد درآینده جمعیت کهنسال درکشورافزایش جدی می یابد.

27-اهمیت هرم سنی هرکشور را بنویسید.

هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده کنند؛ به عنوان نمونه برای تحقق برنامه های تأمین اجتماعی، بهبود وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای حال و آینده، ایجاد فرصت های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملی، جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت کمک می گیرند.

28-علل کاهش مرگ و میر و افزایش جمعیت دردهه های اخیردرکشور چیست؟

در دهه های اخیر بر اثر گسترش بهداشت و واکسیناسیون، لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی، رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی؛ میزان مرگ و میر کاهش یافته و سبب افزایش سریع جمعیت شده است.

29-پیامدهای سیاست کاهش جمعیت که درکشوراجرا شد چیست؟

سیاست های کاهش جمعیت، سبب کاهش رشد در سال 1395 (24/1 درصد) شد. این کاهش در آینده می تواند مشکلاتی برای کشور ما ایجاد کند که از جمله می توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس) کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، اشاره کرد. اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری و در نهایت مشکلات دیگری در بر خواهد داشت.

30-پیامد اصلی سالمند شدن جمعیت کشور چیست؟

اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

31-مهاجرت چیست؟

مهاجرت عبارت است از جابه جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی ترکیب سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر مهاجرت از عوامل مهم در تغییرات جمعیت به شمار میرود. با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل، حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است. افراد در مهاجرت بین دو واحد جغرافیایی جابه جا می شوند.

32-انواع مهاجرت را نام ببرید.

-مهاجرت روستاییان به شهر
مهاجرت روستاییان به شهر که باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می شود که یکی از انواع مهاجرت داخلی است. این مهاجرت در اقتصاد کشور با از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر، خود را نشان می دهد. در کشور ما، مهاجرت روستاییان به شهرها از مهم ترین مهاجرت ها در دهه های اخیر به شمار می رود.

-مهاجرت های گروهی

مهاجرت های گروهی که براساس تصمیمات سیاسی انجام می شود.

-مهاجرت خارجی

مهاجرت هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه جا می شوند، مهاجرت خارجی می گویند که به دو صورت اختیاری و اجباری انجام می شود.

33-پیامدهای مهاجرت را بنویسید.

مهاجرت به هر شکلی که انجام شود، برای کشوری که افراد از آن خارج می شوند (مهاجر فرست) و همچنین برای کشوری که افراد به آن وارد می شوند (مهاجرپذیر) تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

مهاجرت بر مکان مبدأ و مقصد اثر می گذارد. تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به طور مثال مهاجرت بی رویه به برخی از شهرهای ایران سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آنها شده اند.

34-چرا مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است؟

نکته قابل توجه در مهاجرت این است که اعضای یک خانواده با هم به دنیا نمی آیند و با هم از دنیا نمی روند (مگر در سوانح) ولی اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کل ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه جا میشوند. به همین خاطر، مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است.

35-مهاجرت از عوامل مهم در جمعیت به شمار می رود.

تغییرات

36-چرا حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است؟

پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل

37-افراد در مهاجرت بین دو واحد جابه جا می شوند.

جغرافیایی

38-مهاجرت روستاییان به شهرهای بزرگ چگونه خود را در اقتصاد کشور نشان می دهد؟

این مهاجرت در اقتصاد کشور با از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر، خود را نشان می دهد.

39- پیامدهای مهاجرت برای کشورهای مهاجر فرست و مهاجر پذیر را بنویسید.
تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

40- علت مهاجرت آریایی ها به سمت جنوب دریای خزر و ایران چیست؟
آریاییها از شمال دریای خزر به علت سرما و از دست دادن چراگاه ها، به سمت جنوب دریای خزر (ایران) مهاجرت کردند.

41-- علت مهاجرت روستاییان بعد از اصلاحات ارضی به شهرهای بزرگ چیست؟
به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند.

42-- علت مهاجرت کردها به شمال شرق ایران چیست؟
شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کرد را، که به رزم آوری و سلحشوری، مشهور بودند به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.

43- علت مهاجرت مردم سیستان به سرزمین گرگان چیست؟
خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی توجهی به بند تاریخی هیرمند بود.

44- علت عواملی که موجب افزایش مهاجرت به شهرآبادان شد را بنویسید.
- ایجاد منطقه آزاد تجاری اروند
- فعالیت پالایشگاه آبادان
- صادرات نفت از آبادان

45- کدام عامل موجب شد که عده زیادی از مردم آبادان از این شهر مهاجرت کنند؟
وقوع جنگ تحمیلی

46- بیشتر جمعیت ایران در کدام قسمت از کشور پراکنده اند؟
الف) نیمه غربی ب) شمال شرقی ج) جنوب شرقی د) جنوب غربی

47- کدام عامل زیر از عوامل انسانی اثرگذار بر پراکنندگی جمعیت نمی باشد؟
الف) پیشینه و سابقه تاریخی ب) سرمایه و فناوری
ج) منابع نفتی و معدنی د) حمل و نقل و ارتباطات

48- اگر در شهر A با جمعیت 2000 نفر میزان مولید در سال 800 نفر و میزان مرگ و میر 321 نفر باشد میزان رشد طبیعی آن چند درصد است؟

49- اگر جمعیت یک کشور 50 میلیون نفر با رشد 1/4 درصد باشد مدت زمان لازم برای دو برابر شدن جمعیت آن چند سال است؟

الف) 50

ب) 17

ج) 4/8

د) 2/4

50- کدام گزینه در مورد ساختمان سنی جمعیت صحیح نمی باشد؟

- الف) ساختمان جمعیت، ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می دهد .
 ب) اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت در هر کشور از موارد غیر قابل توجه برنامه ریزان است .
 ج) هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند
 د) در مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است

51- سیاست های کاهش جمعیت در ایران کدام پیامد زیر را به دنبال ندارد؟

- الف) تضعیف نیروی دفاعی کشور
 ب) برهم خوردن تعادل جمعیتی
 ج) کاهش نیروی فعال
 د) توسعه اقتصادی جامعه

52- مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است زیرا ؟

- الف) باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می شود
 ب) اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می کنند .
 ج) سبب تغییرات اجتماعی می شود
 د) تغییرات فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

53- در هرم سنی، جمعیت بزرگسالان شامل کدام گروه های سنی می باشد؟

الف) 25 - 60

ب) 25 - 59

ج) 15 - 60

د) 15 - 59

موفق و پیروز باشید
 پایگذار

